

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre
Félévre
Negyedévre
egy hónapra

Egyes szám ára 4 kr

:0 — Kr.
5 " — "
2 " 50 "
1 " — "Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb tárgyalású többes ri-
hirdetések alkusz szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj m.
-sen külön beiktatásért 30 kr

Bucusu.

Debreczen, július 30.

Két és fél esztendei szakadatlan összeköttetés után a mai napon utoljára veszem a kezembe a tollat, hogy mint a »Debreczen« rendes munkatársa illetve felelős szerkesztője szóljak az én kedves közönségemhez, akihez név nélkül és nevem aláírásával annyiszor volt szerencsem e két esztendő alatt beszélgetni s kezembe veszem azért, hogy elbucsuzzam tőle és a laptól, melylyel a lelkem immar szinte összenőtt, — mivel megrongált egészségi állapotom arra kényszerít, hogy a hírlapírói tollat — legalább egyelőre — letegyem és nyugodalmasabb foglalkozás utján igyekezzem magamnak és családomnak a mindennapi kenyeret megszerezni, — elismeréssel, ha lehet, de megküzdve a rosszakarattal is, ha kell!

Két és fél esztendő nagy idő egy ember életében, sőt még egy városon is meg kell, hogy lássék viharainak, vagy derűs napjainak a hatása, mely természetes tehát az, hogy mikor egy újságíró bucsuzik a laptól, bucsuzik a várostól, sőt magától a tolltól is, mely neki kenyeret adott s a melyeket egyaránt lelke egész hevével igyekezett szolgálni, annyi különös érzés tusakodik az első-ségért keblében!

Mikor idejöttem ismeretlenül és tájékozatlanul, egyetlenegy vezérlő elvem volt munkásságomban, az amelyet Deák Ferencz mondott: a sajtótörvénynek egy szakaszából kellene állnia: mindent szabad írni, ami igaz, és semmit, ami nem igaz, — és most, mikor végig tekintek azon a 28 hónapon, mióta nap-nap után rovom a betűket a »D e b r e c z e n« hasabjain, nyugodt öntudattal végzem be ezt a rovást azzal a vallomással, hogy soha sem irtam olyat, amit valaha eletemben, bármilyen körülmények közövé a sors, — meg kellene banoom.

Szó sincs róli, szerelem ez alatt az idő alatt azok között, akiket azelőtt nem ismertem: ellenségeket is még pedig nagyobb számban, mint jóakaratu igaz barátokat, de nyugodt a lelkem, mert azt tartom, hogy akiket az igaz szó ellenségeimmé tett, azok énnekem sohasem lettek volna jóbarátaim, ha hizelegtem volna is nekik esetleg. Nincs tehát mit megbánnom ezen a téren sem: hanem annyit dicsekedés nélkül elmondhatok, hogy ha nézik valamire ma Debreczenben az újságírókat (ertem alatta azokat, akiknek az a kenyerük) abban része van az én működésemnek is s ez nekem elég.

Mert jól esik annak a tudata, hogy mindezek mellett azok közt a férfiak között, akik a munkát és kitartást is számbaveszik, mikor az eredményt nézik, szerettem jóakaratu barátokat is és ezek — hála Istennek, büszkeséggel mondhatom — feltalálhatók azok között, akiket dicsértem és akiket támadtam, egyaránt. Fogadják érte hálás köszönetemet, Ők tették, hogy szerettem ezt a várost, mert látom, hogy van benne erő s hiszem azt, hogy szerencsésebb körülmények között egy pár lelkész újságíró még erős tényezője lesz haladásának. Adja Isten, hogy úgy legyen! és ennek a reményében ajánlom utódomat, nt. Barthá Mór ny. ev. ref. lelkész urat a »D e b r e c z e n« olvasóközönségének szíves jóindulatába. Fogadják azzal a tisztelettel, amelyet nagy tudománya, kiváló tehetségei folytán megérdemel s azzal a szeretettel, amelylyel engem fogadni szívesek voltak másfél évvel ez előtt s amelyet — merem remélni — még ma is van jogom és módom mint tulajdonomat ő rá átruházni s amelyért itt ebben az utolsó sorban szívem legmélyéből jövő köszönetemet fejezem ki.

Isten önökkel! Éljen Debreczen!

Kohányi Gyula.

A kiegyezés válsága.

— A M—g tudósítójától. —

Ebben a tikkasztó nyári melegben mintha zivatart éreznék, valami nagy felfordulást, a mely fenekestül felforgatja a dolgok mai rendjét.

A politikusok egy készülődésben levő s talán nagyon is hamar elkészülő államcsinnyról beszélnek, mely akkép állitana helyre a monarchia két állama közt megbillent egyensúlyt, hogy Magyarországon is felfüggesztessék az alkotmányosságot. Állítólag e vegből történt az országgyűlésnek kir. kéziratral való elnapolása is. Érdekes, hogy tudósítónk előt ma két szabadelvűpárti politikus is így nyilatkozott:

— Megmondta Bánffy, hogy ő lesz az utolsó alkotmányos magyar miniszter.

Mi egyelőre csak annyit konstatálunk, hogy ma Budapesten járt Kállay Béni és hosszasan értekezett Bánffival. A bosnyák miniszter a szónok-dobokai főispánnal. A mi ebben jóslat van, azt fejtsek meg mások, mi csak elmondjuk a tényeket, a mint tudósítónk azokat beszámolnak:

Kállay Béni Budapesten.

A válság akut voltát semmi sem bizonyítja jobban, mint Kállay Béni, a közös pénzügyminiszternek ma reggel történt ideérkezése.

Kállay itt tartózkodásáról és az azzal összeköttetésben álló körülményekről a következő értesüléseket nyertük:

A közös pénzügyminiszter ma reggel 8

órákor érkezett Budapestre és a Hungária fogadóban szállt meg. Fel 10 órákor fehajtott Budára, a miniszterelnöki palotába, hol Bánffy már várt rá, mert kiadta volt az utasítást, hogy Kállay Béni kívül senkit se jeltensenek be nála. A közös pénzügyminiszter és a magyar miniszterelnök közötti tanácskozás harmadfél óráig tartott.

Tizenkét óra előtt Kállay visszahajtatott Pestre az Angol királynő szállodába, hol Csernatony Lajos után tudakozódott. A szabadelvű párt e régi tagja otthon időzven, Kállay nála egy félóránál tovább tartó látogatást tett és ezután a Nemzeti Kaszinóba ment és itt maradt a bécsi luksuszvonattal történt visszautazásáig.

Kállay Béni, a mostani budapesti tartózkodása korántsem a véletlen dolga. Vele megjelent a most folyó politikai játszmaiban az üdökariya. Ő az a becsületes alkusz, aki közvetíti a Thun- és Bánffy-kabinetek között a kiegyezési műveletet, indítványokat és tőle telhetően iparkodik régi konzervatív tendenciájának megfelelően a statusquot megvédelméni.

E mellett puhatolódzik a hangulat után, mely az ő külügyminiszter-jelöltségével szemben mutatkozik és megállapodik a jelenlegi miniszterelnökkel a közösen folytatandó politikára nézve. Hogy azonban ne csak a kormányelnöknek véleményéről tájékoztatás magat, hanem a szabadelvű párt legbefolyásosabb klikkjének magatartása felől se maradjon tájékozatlanul, fölkeresi — másoknak hiányában — a Tisza-csoport egyik legbizalmasabb fiát, Csernatony Lajost, ki nek utólagos megválasztása érdekében — tudvalevőleg — Tiszaék minden követ megmozdítottak.

Hogy Kállay milyen utasításokat és milyen közvetítő indítványokat hozott Bécsből, az ma még el van zárva a nyilvánosság elől. Sokaig azonban a közvélemény nem fog a sötétségben tapogatózni, mert minden jel arra mutat, hogy már a legközelebbi napok meg fogják hozni a permanenciában levő válság révén azt a konkrét eseményt, mely elő fogja idézni az új kristályosodást.

Azt talán felesleges megjegyeznünk, hogy Kállay budapesti tartózkodásának a legmészszebb mező politikai hatása van és nem alhat, amit a Neue Freie Presse jelez, hogy Kállay csupán néhány új bosnyák vasut dolgában konferált. Ezt megegyeztetve Bánffy maga, amikor a felhívatalos Bud. Tud. utjan Kállay budapesti útja fontosságának dokumentálására a következő kommuniket adatta ki:

Kállay Béni közös pénzügyminiszter, aki ma reggel Budapestre érkezett, ma delelőtt látogatást tett a miniszterelnökségi palotában Bánffy Dezső br. miniszterelnöknel, kivel közel két óra hosszat tanácskozott.

Egy kormánypárti notabilitás nyilatkozata.

A szabadelvű párt egy régi tagja ma a következőket mondotta A M—g. egyik munkatársának:

Nagy válság készül, olyan, a milyen nem volt 1867. óta. Mert ha a rendet és a monarchiát éltető kormányzati princípiumot, a dializmust fenn akarjuk tartani, akkor alapos rendet kell csinálni. Az igaz, hogy ilyen nehéz sem volt a helyzet régen, mint most. Magyarország politikájára irányadó csupán a törvény lehet, — Ausztriában a császár akarata. Magyarország azonban Ausztriával

közösséget csak alkotmányos Ausztriával csinál és akar. Ez a feltétel hiányzik azonban most és valószínűleg hiányozni fog még soká Ausztriában. De a monarchia külügyét, pénzügyét, hadseregét az uralkodó mégse fogja megbomlasztani, — tessék jól megfigyelni — nincs kizárva az sem, hogy ha Ausztriában nincs alkotmány, majd előállítják ezt a hiányt. Magyarországon is és ekkor egális lesz a helyzet.

Emlékezzék csak vissza, hogy Bánffy báró egy alkalommal azt mondotta a szabadelvűkörben:

— Ha én lemondok, én voltam az utolsó alkotmányos magyar miniszter.

Ma még nem tudni semmit; az osztrák helyzetét annyira meglepett minket, hogy azzal szemben a kormány jó ideig tehetetlen marad. Mert arra soha magyar miniszter nem gondolt, hogy az osztrákoknak nem kell az alkotmány. Ezt az eshetőséget még Deák Ferenc sem látta, mert ő az osztrák alkotmányt csak a magyar alkotmány buzdítása érdekében követelte és ezért ragaszkodott hozzá. Hogy az osztrákok ezt a becses ajándékot nem fogják megbecsülni, arra magyar államférfi nem gondolhatott sohasem.

Az osztrák kormány tervei.

A bécsi R—r az osztrák kormány terveiről a következő értesüléseket közli:

Az osztrák kormány első gondja arra van irányítva, hogy Magyarországgal egy új kiegyezési provizóriumot létesítsen. Ha ez az ügy el van intézve, akkor Thun gróf ismét felveszi a pártokkal való tanácskozásokat fonatát. A belügyminiszteriumban időközben új alapelveket dolgoznak ki a nyelv kérdés szabályozásán és ezeket megküldik a pártvezéreknek, kiknek véleményére való tekintet nélkül azután egybefogják hívni a Reichsrathot.

A kormányának gondja lesz arra, hogy az elnökválasztásnál az ellenzék megkapja az egyik elnöki széklet. Az ülésszak kezdetén a kormány befogja nyújtani a nyelvtörvényjavaslatot és egy nyilatkozatban ki fogja jelenteni, hogy a kezdeményezést ő szívesen megragadja, a pártokat pedig nyugodt és tárgyilagos bírálatra fogja felhívni. Együttal elő fogja terjeszteni az új kiegyezési provizóriumot

Ha a képviselőház ekkor ismét obstruálna, akkor sorsa meg van pecsételve. Tizenhatodik szesszió nem volna többé. A képviselőház újbóli összehívásának időpontjául október havát tartják.

A Thun-kabinet rekonstrukciója.

Bécs, július 29.

Az itt időző képviselők körében ma nagy határozottsággal beszéltek, hogy a Thun kabinet részleges rekonstrukciója van tervbe véve. A király születésnapja augusztus 18-ika után biztosra várható Wittek vasúti miniszter Baernreither kereskedelmi miniszter és Ruber igazságügyi miniszter lemondása. Wittek helyébe Bilinski nevezetnék ki, a volt pénzügyminiszter, ki az osztrák budget bizottságban tudvalevőleg hadat üzent a Bánffy-kabinetnek. Bilinski kinevezésével Thun a lengyel csoportnak akar új konzessziót tenni. Baernreither utóda biztos jelentések szerint Dipauli lesz, miáltal a katolikus néppárt csatolhatnak szorosabban a többséghez. Ruber utódjára nézve még nincs meg a döntés.

KÜLFÖLD.

Bismark állapota. Berlinből sürgönyzik nekünk: Friedrichsruhéból érkezett hírek szerint Bismarck herceg állapota határozottan javult. A jobblábon levő dagacat erősen lohadt. A láb különben bandage között van s a herceg már régen nem használhatja. Már hónapok óta csak a balcsizmat alítottak az agyához, Schweningen tanár nem utazott ugyan el, de nem azért, mivel katasztrófától tartana, hanem csak azért, mert minden szolgálatot személyesen végez a herceg körül. A herceg valószínűleg már néhány nap múlva el fogja hagyhatni az ágyat. Ma már zongorázott is magának és a társalgásban is részt vett egy-egy elmes szóval. A herceg jó hangulatát az bizonyítja egyébként hogy egész sereg új pipát rendelt magának, és egyet ezekből már használt is. A házban a családtagokon kívül Eichstädten asszony, Rantzau grófné barátónje jelen van. A »Hamburger Nachrichten« jelenti tegnap esti lapjában:

Friedrichsruhéból arról értesülünk, hogy Bismarck herceg csütörtökön este részt vett a családi ebéden. Schweningen tanár tegnap este elutazott.

A háború.

St-Paul, jul. 29- Davis, a külügyi bizottság elnöke, tegnap itt beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy az Egyesült-Államoknak befolyásos tényezővé kell lenniök Ázsiában, vagy pedig visszahúzódniök saját partjaikhoz és elkészülniök a védekezésre ugyanolyan támadások ellen mint amelyek Kínát mai állapotába juttatták. Most már nyilvánvaló, hogy az Egyesült-Államok nagy katonai és feottahatalommá lesznek. Európa közvéleményének bizonyos képviselői, kik csak nemrég is még kicsinyléssel szóltak Amerikának a mostani viszályba való beavatkozásáról, most már kezdenek alábbhagyni a nagyhangú szavakkal.

Az Angliával való viszony javulását illetően azt mondta Davis, hogy a hangulat megváltozása most már nyilvánvaló és az a 125 millió ember, kik az angol nyelvet beszélnek kik a világ minden részében keresztülvitték a parlamenti formát a személyes szabadság szükséges járulékaival az emberiség fejlődésének nyomása alatt barátságosan közelednek egymáshoz.

Madrid, július 29, A tengerészeti miniszterium táviratot kapott, amely szerint Camara hajórajza Cadixben horgonyt vetett. A lapok azt hiszik, hogy a cortez szeptemberbe ül össze.

Washington, jul. 29. Az Egyesült-Államoknak tett szemrehányás kat, melyeket Sagasta miniszterelnöknek tulajdonítanak, hogy az Unio roszhisz-műen járt el, itt a béketárgyalások megzavarására irányított rosszakaratu koholmányok tartják. Az elmúlt kedd előtt, midőn Cambon nagykövet a Fehér Háza jött semmiféle lépést nem tettek a béketárgyalások megkezdésére. Semmiesetre sem lehet tehát az Egyesült-Államok ellen a roszhisz-műség vádját emelni, am ért ők tovább folytatják Puerto Ricon a hadműveleteket. Egyebekben pedig csodálkozásukat fejezik ki a katonai hatósá-

Krónika — a krónikáról.

A Debreczeni eredeti tárczája.

Irtta: **Kohányi Gyula.**

Szombat van újra: a közönség talán várja is már a krónikát. Én legalább azt hiszem, hogy várja, mert ha nem hinném, — nem irtam volna meg őket sohasem. Már pedig szívesen irtam mindig, ne csodálkozzék tehát senki sem rajta, ha most, mikor bucsuzóban vagyok, elbucsuzom ettől a rovattól is és magáról a krónikáról írok krónikát. Hiszen ugy is ugorkaszegzen van, másról nem igen lehetne s miért ne legyen most utoljára krónika a »Debreczeni«-ben, mikor ugyis csak azóta volt, mióta én tagja vagyok a szerkesztőségnek.

Ezt a rovatot én vezettem be a »Debreczeni« hasábjaira: miért ne bucsuznám tehát el ebben a rovatban is. Dicsekedésnek látszhatik ugyan, de nem tehetek róla. Ugy vagyok velem, hogy minél jobban távolodom életemnek attól a korától, amelyen mindenki átesik, s amelyben csak magát tartja okos fejűnek minden ember fia, mennél nagyobb a a kritikai érzés bennem a magam elmeszüleményei iránt, annál inkább beleszerelmesedek azokba az írásokba, a melyeket nem a magam neve alatt bocsátottam közre.

Két esztendeje írogatok a »Debreczeni« hasábjai F e j ő álnév alatt a napi események hullámcsapásai közül kiemelkedő mozzanatok

felett való szemléldéseimet, egyszer-másszor az önmagam világából, néhányszor pedig a színpadról is szereve hozzájuk az inspirációt.

Hogy csak vázlatai legnagyobbbrészt ezek az elmékedéseknek, amelyeket másokban, sőt sokszor bennem is a tárgyalat események és eszmék kelthetnek, tudom én nagyon jól, de vannak köztük kidolgozottabb elmefuttatások is, amelyek több igenynyel léphetnek föl.

Két esztendőnek változatos története egy gondolkodni szerető újságíró lelken atszürödvé jelent meg a »Debreczeni« hasábjain s kii ne érdekelt volna ennek a mozgalmas két esztendőnek 1896-nak és 1897-nek a tükörképe?!

Szó sincs róla, nem olyan sima az a tükörlap, melyet krónikáim mutatnak, mint maga a papír, a melyre nyomva volt, de hiszen én úgy gondolom, hogy épen az a görbület, melyet az én egyéniségem adott neki, teremti meg az ilyen elmefuttatás létjogát.

Anuyit talán magam is mondhatok, hogy sem a bizarr, sem a groteszk lelkeimmel nem rokon, ha meg akarnám rögzíteni itt a bucsuzóban azt a vezérsugárt, amely krónika munkámon átvonul, talán a természettudományok által sallangjaitól megtisztított idealizmusnak nevezhetném azt.

Nem akarok rébuszokban beszélui, hiszen azok olvasóinak nem szükséges bővelben körülírnom, hogy mik ezeknek a Króni-

káknak és széljegyzeteknek a tárgyai, de mégis néhány szóval kötelességem megismertetni azt a modort, amely valamenyit jellemzi.

Mikor legelőször kezembe vettem a tolat, hogy Krónikát írjak, a Tóth Béla tárczalevelei és az Egyetértés Közleltünk cz. rovata lebegtek szemem előtt. Isten ments még a gondolattól is, mintha ezekkel a műremekekkel akarnám a magam társadalmi szemléldéseit egysorba helyezni sőt attól is, mintha bármelyiket utánozniki kívántam volna; — a világért sem! — Csak ismerem mindkét műfajnak a szerzőjét s úgy előtanulmányaimban, mint hangulataiban sok hasonlóra akadtam az övékkel s úgy éreztem, hogy ennek az irodalmi iránynak a művelése az én valódi genre-m s amióta ezt felismertem, ha hangulatom volt az írásra, nem a novellák és rajzok íróinak legióját szaporítottam, (amit különben azelőtt sem tettem,) hanem megragadva a közel mult napok eseményeiből kimagasló, vagy legalább kikandikáló alapeszmét, arról elmékedtem az események kapcsán, avagy a körül csoportosítottam az eseményeket.

Igy születtek e krónikák, amelyek hogy tetszetek a közönségnek: legyen szabad hionem s ezt a hitemet vinnem emlékül, midőn a »Debreczeni« szerkesztőségének köte-
lékéből távozom.

zok, hogy még abban az esetben is, ha tárgyalások volnának folyamatban, azt hihetnek, hogy ezek véget vetnek a hadműveleteknek. Ez a feltevés nemcsak a katonai szabályzat, hanem még a nemzetközi joggal is ellenkező.

Madrid. jul. 29. A »Correspondencia« nem hiszi, hogy a Filippi-szigetek kérdése tárgyában Londonban értekezlet üljön össze, mert ez nem volna előnyös az Egyesült Államokra nézve és Spanyolországra is előnyösebbnek tartja, egyenesen az Egyesült-Államokkal tárgyaljon.

Hol született Walsin-Esterházy?

— Saját tudósítónktól. —

A napi posta százféle levele közt az Esti Ujság egy olvasója ma hírül adta, hogy él Budapesten, a Kecskeméti-utcában egy Schwarz Samu nevezetű öreg foltisztító szabó, ki gyermekébe óta ismeri Walsin-Esterházy Károlyt, a Dreyfus-pör fogságban ülő vezetés szereplőjét. A lap munkatársa felkereste műhelyében az öreg Schwarczot, ki a következőket mondta el:

Papái ember vagyok s az én gyermekkoromban Esterházy Károly gróf volt a papáim kegyura. Hatalmas, nevezetesen ur volt, a ki erősen huzott a bécsi-urakhoz és egy cseppet sem volt liberális. Nem tudom már özvegy volt-e vagy legényember, a mikor egyszer Bécsből csodaszép úri nőt hozott magával s a mostani kollegium helyén házat épített neki. Minket, zsidókat a gróf nem igen pártolt, de a híres papái rabbinus az öreg Lów nagyon kedves embere volt.

Az én édes apám akkortájt összetűzött a papjával s egyszer azt találta mondani: Nem is lehet az jó ember, kinek olyan ember a pártfogója, mint a gróf, a ki egyházi áldás nélkül tart hitestársat. — Az apámat ezért a rossz szaváért elcsukatta a gróf, a ki nagyon szerette a bécsi bárókat, mert báróné volt a szép asszony s úgy emlékszem Walsin volt a neve.

Néhány esztendő múlva kis fia is született Papán a barónénak s az ott nőtt fel a kastély közepében a gróf szeme láttára. Károly gróf nagyon szerette a kis fiút, örökig eljárt szót vele, s amikor nagyobb lett számon taníttatta nyargalni. Mint ha most is látnám, hogy ütötte a nagy hatalmas ur a csökönyös szürkét, mikor a kis fiúval nem akart futásnak eredni.

Közben aztán eljött 1848. A báróné elűnt Páparól, én pedig 1855-ben Oroszországba, Velenczébe mentem régiség kereskedőnek. Ott megházasodtam s nem hallottam sokáig a kis Walsin felől.

A mikor hosszú idő múlva hazamentem Papára, az apám sirjához, hallottam, hogy a kis fiút katonaiskolába adták, Károly gróf meghalt s új grófja van a városnak. A mikor a nagy pörről először olvastam, miódjárt arra gondoltam, hogy Walsin-Esterházy Károly örök nagy nem lehet más, mint a papái számaras fia s a mikor hallottam, hogy az Esterházyak megtagadják rokonságát, meg biztosabbra vettem, hogy ez a Károly gróf fiacskaja. Biztosít azonban csak a papái anyakönyv tudna mondani.

Ennyi az, a mit az öreg foltisztító Walsin gyermekégeről mondott. Valószínű, hogy föltevessel állunk szemben, de talán nem lehetetlen az sem, hogy ez az igazság. Mert a párisi örök ifjusága eddig teljesen ismeretlen a nyilvánosság előtt s élete történetét ő maga is csak attól fogva beszélte el, a mikor a papái zuavoktól 1866-ban átment a francia hadseregbe, az idegenek légiójába.

A bolygó trónkövetelő.

Don Carlos joga a spanyol trónra nem teljesen kétségbevonhatatlan. Édesatyja, ki Montemolin gróf neve alatt szerepelt, 1860-ban lemondott minden igényéről, hogy kiszabaduljon a börtönből és hogy elkobozott javainak egy részét visszakapja. De hat év múlva

már módosította lemondását olyképpen, hogy csak a saját személyére szól, de nem érinti tizennyolcz éves fia jogát, ki azonnal föl is vette a madridi herceg címet. Az ifju Don Carlosnak éppen akkor készültek el a nevelésével, mely abszolút monarchikus elvek alapján történt. Miután hosszabb utazásokat tett Angliában, Franciaországban és Németországban, 1870-ben nőül vette a pármái herceg leányát, Chambord gróf unokahugát. Ez a házasság szorosabban fűzte egymáshoz a Bourbonok két, egymástól régén elszakadt ágát és új reményt öntött a már csüggedő karlistákba. — Kézzel e házasság előtt történt, hogy a spanyolok ráunván Izaellára és kedvenceire, elkergették VII. Ferdinand leányát és kiküldötték a köztársaságot. De a papság tulnyomó része nem hajlott a republika felé s mivel befolyása mindig nagy volt a spanyol népre, újból kitört a francia határhoz közeleső tartományokban a karlista zendülés.

A francia kormány végre megsokalta a dolgot és Don Carlos jó távol a határtól internálta, később pedig egészen száműzte a francia területéről. Ettől fogva jó ideig folytatta Don Carlos azt a kalandos életmódot, mely megszerezte neki a bolygó trónkövetelő címet.

Számos manifesztumot intézett népéhez, mely cseppet sem törődött vele, hanem a köztársaság romjain az aostai hercegnek emelt trónt, később pedig, ennek lemondása után visszahívta Izabella fiát XII. Alfonzot, de csak azzal a kikötéssel, hogy édesanyja soha sem lép Spanyolország földjére.

1872-ben és a rákövetkező évben zajlottak le az utolsó véres karlista harcok a spanyol földön. Maga Don Carlos és öccse Alfonz vezettek a fölkelőket és több esztendő nagy győzelmeket vívtak ki a köztársasági hadseregen.

A trónkövetelő maga is hőiesen harcolt és c-epet sem kímélte magát, de az európai közvélemény mégis ellene fordult, mert embereit hallatlan kegyetlenséggel bántak el azokkal, kiket a hadiszerecsé változandósága kezükbe juttatott. Végül pedig, XII. Alfonz uralkodásának 3-dik évében Martinez Campos tábornok véget vetett a polgárháborúnak, elvette a karlistáktól az utolsó pozíciót és Carlos maga is csak nagynehezen menekült francia földre, a hol a spanyol kormány reklamációjára azonnal elfogták és jó messzire elszállították a spanyol határtól.

Egy ideig Gascogne fővárosában, Pau-ban lakott, ahol őse, IV. Henrik született, de mikor megjött a kiutasítási parancs, áttette tevékenységének színhelyét az orosz fővárosba. Fel is ajánlta kardját a czárnak, ez köszönettel visszautasította ajánlatát és Don Carlos újból megkezdte vándorlását keresztül-kasul Európán. Nálunk is megfordult, sokat járt keleten és mikor Bulgáriában megüresedett a trón, egy ideig szó volt róla, hogy arra is aspirál. Időközben megtette azt a lépést, mely bámulatra ejtette egész Európát és elidegenítette tőle csekélyszámu megmaradt híveit. A francia kormányhoz fordult, engedje meg neki, hogy Párisban látogatást tegyen az ott száműzetésben élő Izabellánál és mikor megjött az engedély, ünnepiesen kibékült egykori halalos ellenségével. Jellemző azonban Izabellára, hogy az egyezésben nem volt szó fiáról XII. Alfonzról, hanem az egész alkudozás a körül forgott, hogy Carlos, ha trónra jut, tetemes évi járadékot fizet a mindig penzavarban levő ex-királynőnek.

Franciaországból újból kiutasították 1881-ben, mikor Chambord gróf születésnapján ünnepi misét mondatott a francia trónkövetelő tiszteletére. Ismét elővette kalandos vágya és beutazta Svédországot, Norvégiát, Algirt és Tunéziát, mgly utazásáról a legkalandosabb hírek szálltak világga. Ugy látszik, hogy harminczhárom éves korában ébredt föl benne a Don Juan és a szerelemben keresett és talált ká. pótlást azokert a csalódásokert, melyeket a politika szerzett neki. Később Indiába is elment a mecklenburg-schwerini herceg társaságában s egyik híve, a vajsi herceg meg is írta uti élményeit, gondosan el-

hallgatva mindazokat a részleteket, melyeket a chronique scandaleuse feljegyzett uráról.

Belefaradva a hosszú utazásba, Velenczébe letelepedett és a művészetnek élt, Többnyire festőkből és szobrászokból állott környezete, kik nem győzték eléggé dicsérni szakismereteit ezen a téren. De a művészismereteknek megadta az arát, mert 2 év előtt megtörtént vele, hogy egy olasz festő megszöktette a leányát. Ki ne emlékezne Bourbon Elvira és Folchi festő szökésének történetére? A gyalázat, mely leányának elérésével érte, nem törte meg a trónkövetelőt. Leányát kitagadta egy manifesztummal, melyet híveihez intézett és azzal naprendre tért át rajta.

Don Carlos Velenczébe fogadta 1887-ben a francia legitimisták küldöttségét, kik Chambord gróf (V. Henrik) halála után felajánlottak neki a — francia trónt. A küldöttség szóno-ka kifejtette előtte, hogy atyjának lemondása folytán spanyol király lett, miután pedig az meghalt, ő a francia trónnak egyedül jogos örököse. A trónkövetelő halás szívvvel fogadta az ajándékot, melynek az idő szerint még kevesebb gyakorlati értéke volt, mint azoknak a jogoknak, melyeket a spanyol trónra formált és kijelentette, hogy »az események készen fogják őt találni«. Együttal a spanyol nemzet-hez is intézett egy kiáltványt, melyben kesz- nek nyilatkozott a parlamenti kormányforma elfogadására, ha megteszi királyának A spanyol nemzet azonban nem bizott ígérétében s hü maradt Alfonzhoz.

Ugy látszik, hogy a trónkövetelő édes reményekkel nézi a spanyol-amerikai háborúnak Spanyolországra nézve tragikus végét. Hogy újból reménykedik, abból is kitűnik, hogy ismét megkezdte titokzatosan kalandos utazásait és egyre gyártja a manifesztumokat melyekkel »hü« spanyol népet üldözi.

Ki tudja, nem sikerül-e majd neki? Ő bizonyára reméli, hogy mire a huszadik század beköszönt, csakugyan jóvá lesz téve a sérelem, melyet az agy király késői szerelme a suli törvényen ejtett és megvalósul Nostradamus jóslata, melyet a mostani trónkövetelő nagyatyja aranyablára vésvé mindaddig zálog- val cipelt, míg egy szomorú napon a zálog- házba küldte...

T. R.

Táviratok.

A pétervári barátkozás.

Budapest, jul. 29. (A »Debr.« ered. táv.) Ujvidékről jeleink: Az itteni »Branik« Ferdinand bolgár fejedelem őra pétervári látogatásának sikeréről a következő jellemző módon nyilatkozik.

Oroszország és Bulgária kibékülése befejezett tény. Az orosz befolyásnak Bulgáriában terve minden ajtó; Ferdinand jól tette, hogy nem áldozta magát idegen érdeknek, és nem dobta magát a hármas szövetség karjaiba. Oroszország maga köré csoportosítja a Balkán államokat és újból érdekli a balkán viszonyok iránt minden eshetőségre megteszi készületeit. Annyi tény, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország közt ma már nincs meg az a jó viszony, mint annak előtte. Ez azonban csak előnyös a balkán államokra nézve. Mennél lazább a viszony a nagyhatalmak közt, annál inkább kell, hogy Oroszország figyelmét a balkán népekre fordítsa.

A galicziai zsidóüldözés és Stolajowski.

Budapest, jul. 30. (A »Debr.« ered. táv.) A galicziai zendülések alkalmából Stolajowski páter, reichsrathi képviselőt azzal vádolták, hogy része volt a forrongás előidézésében. A gyanúsított ez ellen határozottan tiltakozott, sőt külön röpiratban is megczafolta az ellene terjesztett híresztelést. Ő — ugymond — nem Lueger páter, a ki antisemita és nem ismer külömbiséget ember és ember közt. Ő szocialdemokrata és azon kerületben, a hol az ő elvei szerint szervezkedett, a nép nem is vert forrongást. Az ellene emelt vádak következtében Stolajovszkit, a mikor a mult

héten Bécsben járt, a szociáldemokraták is hidegen fogadták, mert sokfelől azt állítják róla, hogy ő szociáldemokrata köntösbe bujt antisemita.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —
Távirati tudósítás. jul. 30

Határidőüzlet.
Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.15
Tengeri júliusra	4.16
» augusztusra	5.—
Rozs őszre	6.48
Zab szeptemberre	5.40

Értéktőzsde.
Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	361.—
Magyar »	397.—
Államvasuti	361.—

HIREK.

1849. Aug. 2.

Az 1849. aug. 2-án vivott debreczeni csata évfordulati kegyeletes ünnepélynek, melyet a városunkban maradt tanuló ifjuság rendez Debreczen város hazafias polgarságával együtt — programja a következő:

Aug. 2-án d. u. 3 órakor gyülekezés a főiskola előtt.

Kivonulás a honvéd sirokhoz.

I. A honvéd siroknál:

1. »Szentelt bantok«, éneklí a munkás dalegylet.
2. Emlébeszéd, tartja Kovács József 4 jh.
3. »Apothezis«, éneklí a Petőfi dalkör.
4. »Honvédek sirján«, írta és szavalja Kun Béla 3 jh.
5. »Hymnusz«, éneklí az ács ifjuság dalegylete.

II. Az emlékkertben.

1. »Szabadságdal«, éneklí a városi dalegylet.
2. »A magyar Messias«, írta Kovács Kálmán, szavalja Sipos Béla 3 jh.
3. »Szózat«, éneklí az iparos ifjak dalegylete.

A rendező bizottság.

* **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következőkép tartatnak meg: a nagytemplomban Kiss Áron püspök, a kistemplomban Mitrovics Gyula lelkész, az újtemplomban K. Tóth Kálmán, az Ispotályiban Dicsőffy József lelkészek. — Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes prédikál.

* **Személyi hír.** Calunberti volt debreczeni vivómeister, ki jelenleg a magyar államvasutak ellenőre Fiumében, barátai látogatására városunkba érkezett.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma 1898. évi július hó 31-ik napján d. e. 10 órakor az egyház tanácstermében gyűlést tart, melyre Nemethi Lajos h. lelkész elnök és Simonffy Imre kir. tan. főgondnok már kibocsátották a tárgysorozatot, mely a következő: 1. Jelentés arról, hogy a f. évi július hó 10-ik napján tartott gyűlés jegyzőkönyve július hó 10-ik napján tartott gyűlés jegyzőkönyve július hó 12-ik

napján hitelesített. 2. Jelentés Tóth Béla presbiternek jul. 26-án történt elhénytarói. 3. Főgondnok ur jelentése az országos tanácskegyesületi közgyűlés tagjainak megvendége eséből egyházunkat illető költség tárgyában. 4. Esperes ur ez évi 593. sz. körlevele egyházkerületi világi tanácsbíróra szavazás tárgyában. 5. A f. évi 526. sz. végzessel felkért küldöttseg jelentése az ispotályi szegény-ápolódnak a városi szegényházba beolvasztása kérdésében. 6. A felsőbb leányiskolai igazgató tanács 611—613 1898. sz. végzése a kapcsolatos elemi iskola III-ik osztálya tanítónői állására Kovási Sarolta tanítónőnek megválasztása tárgyában. 7. Szinay Gyula elnök jelentése az ellenőri hivatalnak Kató László kezelese alá átadása és penztárvizsgálat tárgyában. — 8. A gazdasági bizottság 575. sz. végzése Komoróczy Ferencnek az új osztású föld megvételére vonatkozó ajánlata tárgyában. 9. A gazd. bizottság 566. sz. végzése az új osztású föld haszonbérbe adására nézve jul. 25-én tartott árverés eredménye tárgyában. 10. Az egyházkerületnek a főiskolai igazgató tanács szervezete megállapítása folytán egyházunk részéről 7 képviselő választása tárgyában hozott 100/1898. számú végzése. 11. Az adóügyi bizottság jegyzőkönyve az adóhatra lékok behajtása és a f. évi adók belizetésére vonatkozó javaslatokkal és a gazd. bizottság 573. sz. végzése. 12. Dr. Medve Kálmán végrehajtó bemutatja néhai Ármós Bálint végrendeletének másolatát. 13. K. Tóth Kálmán lelkész kérvénye az ispotályi templom tornyában levő haranglábak s megrongált lepcsők helyre állítása tárgyában. 14. Gazd. biz. elnök jelentése a harangpenztár kezelese tárgyában. 15. Az egyházkerület ez évi majusban tartott közgyűlésének jegyzőkönyve. 16. A győri ev. ref. gyülekezet mekeresése segélyezése iránt.

* **Számonkérőszék a városnál.** Gr. Dégenfeld József főispán elnökielte alatt a városnál számonkérőszék volt. A főispán mindenütt a legnagyobb rendet találta. A tanácsi igtató — 7200 — beigtatott ügydarabja közül mindössze 9 db. restancia van.

* **Betörő csizmadiamester.** Liptay Ferencz előtűzai jómódu szappanos távollétét lakója Zambori Andras csizmadia arra használta fel, hogy egy alkulcsal behatolt a házigazdaja lakásába es ott egy szekrény ajtaját felfeszítette. A szekrényből egy 1200 frtról szóló »debreczeni első takarékpénztár«-i könyvecskét lopott es az ott lelt 15 frtnyi ezüst pénzt is magához vette. A könyvre, mint a vizsgálat eddig kiderítette, az asszony 1015 frtot vett ki a takarékpénztárból es a könyvet visszatette a szekrénybe. — A tolvaj ezután egész családjával együtt vonatra ült es elszökött a városból. A betörést csak delben vette észre Liptay es rögtön jelentést tett az I. ker. rendőrkapitányságnak. A rendőrség rögtön sürgőnyzött Budapestre, honnan az értesítés jött, hogy a család Puspök-Ladányban kiszállt tegnapi. Annal nehezebben fognak megszabadulni a bűnösök, mert a szökevény család számos tagból áll. Szökik a ferj a feleség, velök van két kis gyermek es a férfi felnőtt testvére is.

* **A nagyerdei népünnepély.** A dalegylet vasárnapi népünnepélynek sorrendjét immár véglegesen megállapította a buzgó rendezőség. Az általunk már közölt programmon csupán anyyi változás történt, hogy, a helyi vasutal menők nem a csöszháznál, hanem a rendes megállónál szállanak ki. Az ünnepély kiemelkedő záradéka lesz a hangverseny, amelynek műsora ez:

Nyitány: Rác Károlytól.

A. Ária, a Hugonottákból;

B. Ária, a Zsidónöböl, eneklik B. Ruzsinszky Ilona uruó, zongorán kíséri Láng Sándor ur.

Entporante, Godardtól; zongorán előadja dr. Láng Sándor ur.

Löwe, Ballada, Éneklí Dörschlag Konrad ur.

Magyar népdalok. Rác Károly zeneje mellett éneklí F. Kallay Lujza uruó.

Szavaltat: Szabó Antal urtól.

Magyardalok, zongorán, hegedün es czimbalmon előadják Láng Sándor, ifj. Szilágyi Imre es Nagy Dezső urak.

Es aztan: tancz reggelig.

* **Országos vásár B-Ujvároson.** Bal-maz Ujvárosan az országos vásár augusztus hó 17-én lesz megtartva.

* **Csehül járt cseh.** Breininger József, egy bndapesti zenekar tagját Komjathy Janos színigazgató július 30-tól szerződtette. — Breininger József ezelött két nappal el is indult Budapestről Maramarossziget felé, de a helyett, hogy az államvasutak penztárána! váltotta volna meg a jegyét, valami utazási társaságtól vásárolta. A jegy azonban, melyet ott kapott, csak a 14-ik zónáig volt érvényes es a jambor csehet Debrecznben leszállították a vasutról. Penze alig volt es szerte küldött sürgőnyekre választ nem kapott. Tanácsalanel állott idegen városban es nem tudta mihez fogjon. Felment szerencséjére a városháza, hol a színügyi bizottság egy buzgó tagja K. A. segített ki a megszorult cseh muzsikust, hogy utját folytathassa.

* **Sikkasztó vasuti penztáros.** Csabáról írja tudósítónk, hogy Beczkői Miklós gyomai vasuti penztárnok nagyobb összegeket elsikkasztott. Mikor ennek nyomára jöttek időhaladékat adtak neki, hogy az elsikkasztott pénzt helyre pótolja. Minthogy ígérétenek csak részben tudott eleget tenni, az aradi üzletvezetőseg megtette elene a bűnügyi feljelentést, s a gyomai főszolgabíró meghagyására a csendőrség f. hó 24-én letartóztatta. Fed-zet mellett f. hó 25-en a reggeli vonattal a gyulai iörvényszékhez szállított be, hol Balogh Samu vizsgálóbíró azonnal vallatás alá vette. A szerencsetlen ember megtörtén, halálsapadt arczca! felett a vizsgálóbíró kérdezősködéseire s habozás nélkül bevalotta, hogy bűnös üzelmét már hosszabb idő óta folytatta. Mentségül azt hozta fol, hogy egyedüli támasza volt özvegy edes anyjának, kinek hosszú es kinos betegsége alatt a gyógyittatásával felmerült költségeit ő fedezte. Penze nem lévén, kénytelen volt kölcsönökhöz folyamodni, de mert a rendes időre fizetni nem tudott, hitelezői pörrel támadták meg s a felzaprodott perköltségek még nyomasztóbbá tettek anyagi helyzetét. Nehogy adóssagai miatt állásából eloccsassak, arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy a kezelese alatti pénzekből elég ti k hitelezőit. Neki is, mint általában minden hozzá hasonló könyelmű gondolkodásu embernek, az volt a reménye, hogy ha hitele megszilárdul, egy uagyobb kölcsön felvétele által helyrpótoja az elsikkasztott összegeket. Valomásából az is kiderült, hogy nőtlen korában sokat mulatott s ez a káros szenvedélye is segített vagonyi viszonyait még ziláltabbá tenni. Miután vagon elleni büntetéről van szó s cselekménye hivatali sikkasztást képez barha állandó lakással bír, a vizsgálat sikere érdekében Balogh vizsgálóbíró letartóztatta. Beczkői megnyugodott a szomorú kényszerűségben s most az ügyészégi fogházban várja a vizsgálat befejezesét. A boldogtalan penztáros igen levert, börtönében buskomorság vett rajta erőt, alig eszik s örei kérdésére tompa hangon válaszolgat. Nehogy kárt tegyen magában, Tóth alügyész egy megbízható, öreg rabot rendelt melléje.

* **Megfelebbezett közgyűlési határozatok.** A tegnapi végződött közgyűlés két legfontosabb határozatát, azok akik a tárgyalásnál is hevesen küzdöttek ellenök, mint értesülünk, felebbezéssel készülnék megtamadni es így semmisse tenni. Felebbezést adnak be úgy a városháza átalakítása, mint az ipartestület ellen.

* **Vesztett eb marása.** Szaabó István peczérlegényt a telepen megharapta egy befogott kutya. Szaabó István állatorvos

megvizsgálta a kutyát és ha ározottan a vezettégek jeleit konstatalta rajta. Szabó Istvánt még a mai nap folyamán felszállítják Budapestre a Pasteur féle intézetbe gyógykezelés végett.

* **Két tanítónő képezde.** Egyik helybéli leaptársunk tegnap ezt a nem nem egészen új hírt közli, hogy Schlauch Lőrincz bíboros püspök a debreczeni Svetics intézet mellett már a jövő évben kath. tanítónő képző intézetet óhaji felállítani. —ég régebb eredetű, de szintén kevés anyagi erővel rendelkező törekvés az, hogy a debreczeni ev. refl. felsőbb leányiskola is tanítónő képzővel kapcsoltsassék össze. A debreczeni Fröbel egylet ajánlotta e célra meg az első alapot — tízezer forintot.

* **A dinyék ára.** Százötven forint áru dinyet adott el Ignác Imre böszörményi lakos egy debreczeni kereskedőnek és az arát mindjárt fel is vette. A jó vásár öröme bevert egy korcsmába a Kossuth utcán és ott összetalálkozott Rik János debreczeni lakos ismerő-ével. A dolog korán delelőtt történt és délután 2 órakor még mindig együtt ültek, sőt egy harmadik ember is került hozzájuk. Időközben adott Rik János Ignác Imrénék 20 forintot, előlegül Ignác egy lovára, melyet Rik megvett. Két óra tájban mindhárman erősen be voltak állítva. Egy talyigára ültek, hogy azon elmennek Rik dinyeföldjére. A Kossuth utcai temetőhöz érve, Ignác úgy vette észre, hogy kabátja zsebéből egy ezüst koronás esett le a földre. — Leszállott, hogy megkeresse, de sehogy se tudott rátalálni. A zsebébe nyúlt és rémülten azt vette észre, hogy a pénze hiányzik. Ijedten kiáltott a talyigán levőkre:

— Elvesztett a pénzem mind!

Mire Rik lehajlott és arról a helyről, ahol Ignác Imre ült, két tizest vett föl, mondván:

— Itt van az a 20 forint, amit adtam az előlegbe, de visszaveszem.

Rögtön vissza hajlattak a városba és a rendőrségnél Ignác feljelentette a dolgot, a vállalat sőt rögtön megejtett m o t o z á s s e m v e z e t t e r e d m é n y e, Ignác 175 frtnyi pénze nem került elő. Rik tagadja, hogy tudomása volna a pénz holletéről. A vizsgálat folyik.

* **A magyar orsz. kárpátgyógyintézet** azon tiszt. tagjai a kik a f. é. augusztus hó 7-én Tatrafüreden tartandó közgyűlésre akarnak utazni és kedvezményes menetjegyre jogosító igazolványaikat még nem kérték, figyelmeztetnek, hogy azokat aug. 1-ig az osztály alelnökségénél, Tisza-palota II. em. 13. ajtó elvehetik.

* **A polgármester lova.** Végzetes szerencsétlenség történt a napokban Mezőtúr egyik tanyáján. Dr. Adám Sándor polgármester kocsi-isa a lovakat tisztogatta s eddig meg ki nem derített körülmény folytán egyik rakoncátlan ló lába alá került s az úgy összerugdosva a szerencsétlen fiatal embert, hogy fél napi szenvedés után boldogabb hónapba ment kocsiskodni. — A rendőrség ez ügyben vizsgálatot indított, a szerencsétlent pedig — hozzátartozói ellenzésére is — felboncoltatta.

* **A katonai végelbocsátó okmányok, abschied.** Még mindig nagyszámú vannak olyan egyének, kik Ö felsége 50 évi uralkodásának jubileuma alkalmára veretendő érdemnyerés-ügyében benyújtott s a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához most már kézbesítésre visszaérkezett magyar és német szövegű végelbocsátó okmányait mind ez

ideig át nem vették. Felhivatnak ennél fogva az érdekeltek, hogy jelzett okmányaik átvételét végeztetett Vetessy Béla rendőrfogalmazónál (Hungária épület II. emelet 16. ajtó.) naponként a delelőtti órákban jelentkezzenek.

* **A honvédszenekar bravourja.** Hogy honvédségünk mennyire nem nemzeti hadsereg már s abból mily mérvben van száműzve a nemzeti szellem, fenyesen bizonyítja a következő eset: Szép trombitaszó, dobok perge, réztányérok csatogása mellett vonult be N.-Bányára a honvédség. A zenekar utközben magyar dalokat játszott, sőt még a Rákóczy indulóba is bele mert fogni, de midőn tisztelgéshez felállottak, a jelenlevők nagy csudálkozására a »Gott erhalte« hangjai törtek elő a rézsípközből. Ime az egész honvéd zenekar szemfényvesztés s arra való, hogy »vakuj magyart, aztan fizes.«

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. tábla elnöke, Kovács Lajos nyiregyházai lakos végzett joghalgatót a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe segéddijas joggyakornokká kinevezte.

* **Hollandus a Hortobágyon.** Eddig azt tudtuk a hollandokról, hogy igen ügyes hajózó és felette kalmár szellemű nép. Most azonban még egy újabb tapasztalattal bővült szellemi tartalmuk. Tegnap délután ugyanis egy eleven hollandus mutatkozott be városunkban, aki a lötenyésztes ügyének tanulmányozása végett jár be országot-világot. Ide Mezőhegyesről jött a jóképű fiatal ember, kit P. J. Eijmanak neveznek. Furcsa név egy kissé ez nekünk, de a ködös Hollandban bizonyára édes mosolygás közt ejti azt ki egy heves szivdobogást kapott hollandi szóke szépség. A fiatal hollandus ma a Hortobágyon tekint szét a ménesekben s azután tovább fogja folytatni tanulmányutját.

* **Új tanítónő.** A debreczeni jótékony nőegylet választmánya az ev. ref. felsőbb leányiskolához az eltávozott Kovács Sarolta helyére az árvaházi elemi iskolába Nagy Katicza deési tanítónőt választotta meg, akit kitűnő bizonyítványok ajánlottak.

* **A zborói vár új tulajdonosa.** Rákóczy híres zborói vára mögött a századok folyamán kihalt a susogó levelű harsfaligét, melynek oly nevezetes szerepe volt a kurucz világ történetében.

Datum Zboroviac sub centum tiliis — írja levelei és rendeletei alá a nagy fejedelem amikor még azt hitte, hogy honszerető ábrándjai be fognak teljesülni s bizonyára a Márvány-tenger partja mellől is sokszor szállott gondolata a zborói száó hársához. Századok jöttek, századok tüntek a sirba a Zboró mellett levő gyönyörű szép M a r k o v i c z a vára, amelyet J a n u s i u s O s t r o g i herczeg 8000 koronáért adott el 1601-ben a Rákóczyknak összeomlott s most csak a mult büszke pompájának romja néz szomorúan alá a messi vidékre, ahol hajdanta p r o p a t r i a e t l i b e r t a t e gyültek harszba a nyalka kuruczok. A magyar történelemnek sok szép emléke fűződik a zborói kastélyhoz, amelyben mind a mai napig megvolt hős Rákóczy Ferencz ágya, falórája. Z r i n y i Ilona szépmivű velencei tükré s még sok nevezetes emléke a régi kornak. S mind e nevezetesség, drágaság idegen kézre került. A gróf E r d ő d y e k eladták Zboró várát és a hozzája tartozó birtokot idegeneknek, akik rövidesen elárvereztek R á k ó c z y holmait, melyeknek pedig, ha egyebütt nem, de a Nemzeti Múzeumban volna helyük. Ki tudja, hova kerültek az ereklyék és hogy mi lesz Z b o r ó kastélyával, melyet új gazdája bezárt és most gyom veri majd föl a kapuját. Kiszáradt a száz reszkető levelű harsfa és most még a romok is pusztulásnak indulnak. És még azt mondják, hogy Magyarországon van »Müemlékek országos bizottsága«!

* **Az »Egyetértés« új tulajdonosai.** Eötvös Károly orsz. képviselő elnökiere mellett új irodalmi részvénytársaság alakult a fő városban, mely megvette az »Egyetértés« lapot Csávolszky Lajostól.

* **A debreczeni ördögárok kikutatása.** T é g l á s Gábor történetedős, aki most Debreczenben időzik az Ördögárokhoz Ondódól a Hortobágyon keresztül való felkutatathatása érdekében az alábbi kérdés levelet intézte S i m o n f y Imre kir. tanácsos polgármesterhez:

A m. tudományos Akadémia és a Nagyméltóságú m. kir. miniszter ur megtisztelő felhívása folytán az általam több év óta tanulmányozott Ördögárok és Csörzsárka nevű rég földművek tüzetes tanulmányozására vállalkozva hitem és felfogásom szerint Debreczen sz. kir. város öskorára sem érdektelen vállalkozasnm teljesedésre juttathatását vagyok bátor Nagyságodtól kérelmezni.

Ugyanis eddigi bejárásom szerint egyfelől Mike (Kis Péros) feől az Ondód irányában, másfelől a Bank Erdőségen át Debreczen területére vonuló Ördögárok nevű ósrégi sáncvonalak rendszerének megállapítását a nemes város támogatása nélkül meg nem kísérhetem. Legyen szabad azért a magyar tudományosság és ez ósrégi város szempontjából egyaránt kiváló horderővel bíró feladat sikeres befejezhetése céljából tisztelettel kérelmez-nem Nagyságodtól: hogy a mezei rendőrhatalóság, az erdőmesterség és a Hortobágy biztosa útján a város szolgálatában megvenült erdőőrök, határpásztorok, csikósok s más ilyesfajta tapasztalt egyének kihallgatásával a gazdasági művelés következtében sok helyen elmosódott Ördögárok irányát előzetesen kipo-hatolni kegyeskedjek.

Mint hogy hivatalos ügyeim miatt csakis 8—15 nap mulva térhetek vissza Debreczenbe s ezt a kutatást aug. 20-ig terjedő szabadság-időmben végezhetném el, legyen szabad az iránt is értesítésemet kérelmezni dévai lakásomra: mikor érkezhetnek a bejárásnál segítségemre járulható egyének legjobban erre a több nap feladatra és hogy a nemes város fnvaraival kegyes lesz-e munkálatomat előse gíteni?

Kiváló tiszteltem nyilvánításával vagyok Nagyságos kir. tanácsos Polgármester ur

Nagyvárad, 1898. jul. 27.

alázatos zsolgája

Téglás Gábor,

cz. főigazgató, a m. tud. akadémia tagja, a dévai állami realiskola igazgatója.

* **Köszönetnyilvánítás.** A varatlanul ért lesújtó nagy csapásban sokat könnyített lelkem tengeremély fájdalomán az a minden oldalról megnyilatkozó részvét, amelyet a debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma, a függetlenségi és 48-as párt intező bizottsága, a városi tanács s általában a város nagy közönségének minden rendű-rangu tagjai boldogemlékezetű drága férjem elhunytá felett tanusítottak. — Enyhítő balszámmal hatott ez gúszba borult szivemre, Fogadja érte hálás köszönetemet a nagyérdemű közönség. Debreczen, 1898. július 30 án. Özv. T ó t h Béláné, a gyászoló család többi tagjai nevében is.

* **Minister a gépirás ellen.** Egy felvetett kérdés alkalmából az igazságügyminister kijelentette, hogy az írógép használata a közjegyzői okiratok felvételénél mellőzendő. A

minister szerint az 1874. XXXV. t.c. nem tartalmaz ugyan rendelkezést a felől, hogy az iras milyen anyagból készült írószerrel eszközölendő, de a dolog természetéből folyis, hogy a közjegyzői okiratnak oly anyaggal kell ratni, mely nemcsak tapad a papírosra, hanem a papírosba is behatol olyképp, hogy az iras feltűnés nélkül a papírosról ne legyen eltávolítható. Ezért, bár a törvényszék kifejezetten nem tiltja, irónnal sem engedhető meg a közjegyzői okirat felvétele. Az írógép alkalmazásánál is oly festőanyagokkal eszközöltek az iras, mely a papírosról könnyű szerrel eltávolítható s alaposan lehet attól tartani, hogy ez okból a bíróság az írógéppel fölvetett közjegyzői okiratot nem fogja hitelesnek elismerni. Ehhez járul, hogy az írógép használatánál nagyon sok iráshiba fordul elő. melyeknek az 1874. évi XXXV. törvényzikh 65. §-ának második bekezdésében előirt módon való utólagos helyreigazítása annyi időt vesz igénybe, hogy közjegyzői okiratok felvetelénél a gépirás alkalmazása időnyereséggel alig jarna.

* **Bucsu.** Mindazoktól, kiktől rendkívül elfoglaltságonnal fogva személyesen bucsut nem vehettem, fogadják e városból való tavozasom alkalmából ezuton szívélyes Isten Hozzad-omat. Tartsanak meg tovább is jó emlékezetükben. Debr. 1898. jul. 30. Gömöri Lipót.

* **A Magyar király kávéházat** tulajdonosa, Erős Jakab az utóbbi napokban nagy költséggel és kiváló csinnal renováltatta, úgy, hogy jelenleg a leglegéansabb debreczeni kávéház. Meg vagyunk győződve, hogy a derek tulajdonosnak ez az aldozatkészsege nem fogja elteveszteni hatását s a közönség, mely eddig is e öszeregettel karolta fel a kitünő helyen fekvő és pontos kiszolgálással, legjobb minőségű élvezeti cikkekkel felszerelt kávéházat, ezentul még tömegesebben fogja azt felkeresni.

* **Üdítő italnak** számos asványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyu vizek a legkedveltebbek. Nem közömbös azonban, mi-féle asványvizet használunk a fent említett cselra, mert általában számos oly vizek is, a melyek kizárólagosan csakis gyógyczelokra alkalmasak s melyek élvezete üdítő italok gyanánt nem mindig előnyös, savanyuvizek czime alatt szerepelnek. Így pl. nagymennyiségű méz-sókat vagy vasat tartalmazó vizek szakadatlan használata semmiképpen sem valik a szervezet előnyére, sőt még egyedül a szénsavtartalom is nemelykor elégséges, hogy vérdus egyéneknek vertódulást idézzon elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szénsav mennyisége mindenkor a palaczk nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelőnk, hogy a víz minel kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkatrészekből. Ily felette ritkán található, sőt eddig-gele unikumnak nevezett savanyuviz a Mattoni féle Giesshübler, mely még gyöngye idegzeti és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható és mely elékintve alkairészei szerencsés öszszetétel által igazolt gyógytani értékétől, mint elsőrangú üdítő ital szerepel.

Vessző és kancsuka,

Szibériai igazságszolgáltatás.

A Péterváron megjelenő «Vracs» (Orvos) című orvosi folyóirat legutóbbi számában dr. Lobas, a Szachalin szigeti fegyenczek orvosa rettenetes dolgokat mond el a Sziberia börtöneiben szokasos testi büntetésekről. Ezek a főjegyzések, mivel hivatalos személyiség tollából eredtek és a cenzura is megengedte, hogy napvilágot lássanak, föltétlenül hitelesek. Hitelesebbek mind Kennan könyvei, a melyek főképp amerikai szenzációk kívántak lenni.

Dr. Lobas dolgai közé tartozik az is, hogy jelen legyen a testi fenyítéseknek; állítólag azért, hogy szükség esetén közbelépjen; ez azonban nem való, mert neki semmiféle beleszóla sincs a dologba és hiába pro-

testál a verés folytatása ellen, ha az áldozat már közel is van a halálhoz.

— Nagyságos ur, sziveskedjék ezen és ezen a napon a felügyeletem alá tartozó fogházban egy fegyencz megfenyítésénél jelen lenni. Így szól a fogházfelügyelő megfívója.

Beléptünk a Sandor fegyház felig sötét, komoly fojósójába. A falak egészen feketék a piszoktól, a levegő fenyőszagu a sok bogától és levétől, melylyel a föld tele van hintve.

A korridor végén egy asztal áll a végrehajtó bizottság részére. A bizottság tagjai az ügyész, a fogházfelügyelő főnök és az orvos. Az asztal közelében áll az a pad, a melyre a deliquent lefektetik, mögötte a pribék, aki szeretné végrehajtani az ítéletet.

A pribék öltözte is rettenetes. Magas fehér füveg, -karlátpiros öltözet és fehér uemes csizma. Kabátja ujjai fel vannak gyürve, a kezében meg hatalmas kancsukat tart. A fal mellett hosszú sorban állanak az ítelet végrehajtására váró borotvált fejű fegyenczek. A halotti csöndben egyszerro megszólal a főfe ügyelő:

— Ki jön először sorra?

— Szidorov, hangzik a felelet.

A megszólított ingadozó lépekkel megy a kiapad fele. Arcza sápadt és kétsebbeesett, látszik rajta, hogy tudja, mi vár rá.

— Feküdj le! Hallatszák a parancs.

Szidorov többször vet magára keresztet és lefekszik a padra, ahová a pribék szíjjal lekötöi, a két kezét pedig a pad alatt köti össze.

— Hányat? — kérdezi a felügyelő a főnököt.

— Hatvanat! Jól vigyázz! — kiált a pribékre.

A pribék aztán fölemeli a kancsukáját és teljes erejéből üti az áldozatot. A szerencsétlen ember előbb csak sziszeg, aztán kiabál, állati hangon ordít, a végén azonban már egy hangot sem tud szólni. Irtózatos látvány ez! És nem is kell hozzá sok, hogy arra a padra jusson valaki. Csak a főnök akarata.

Kancsukával akárhanszor vertek már agyon embereket. De félholtra vertek már hóherokat is, mert nem verték elég erősen az elítéltet.

Ha azok a falak beszélni tudnának... Hány szerencsétlen férfi hagyta ott a lelkét és hány asszonyt — köztük aldott állapotban levőket is — korbácsoltak már, amig mozdulni láttak!

Többszörösen bebizonyult már, hogy az olyan fogházakban, ahol nem verik a rabokat, sokkal kitünőbb a fegyencem, mint ott, a hol kancsukazzák és vaszözik őket. S azért meg-seg teszik feire ezeket a kínzó eszközöket! Szinte hihetetlen, hogy a tizenkilencedik század végén a czari kormány tudtaival történhetnek ilyen dolgok.

Ezeket vettük ki az orosz orvos cikkéből. Kommentarra itt nincs szükség. Eleget beszélnek azok a köny- és vércseppek, a melyeket kenyű-kedvűk szerint serkentenek ki tehetetlen emberekből a lelketlen fogházfőnök és eszközeik: a pribékek.

Grigorov Világosról.

A «Ruszkaja Sztarina» című előkelő orosz folyóirat legújabb száma fekszik előttünk. Ugy küldtek be, hogy magyaroknak érdekes olvasmányra akadunk benne. S ez igaz is. Grigorov ur, aki a szabadságharcz idején Rüdiger tábornok hadsegéde volt, visszaemlékezéseket ír az orosz folyóiratban a világosi fegyverle etelről. S ez az orosz visszaemlékezés kétségtelenül érdekes. De másrészt olyan hangon emlékezik meg Kossuthról, mintha egyenesen a Zimándyak kedvéért közölné ez a Grigorov ur csak most az ő memoiretjeit. Szenvedélyes és gyanus hang ez, mely az egész visszaemlékezés hitel-t ronja. De azért érdekesnek találjuk a világosi fegyverletelre vonatkozó és nagyon is Görgey-barát részleteit közölni.

Grigorov ur ezeket írja:

»Mikor Görgey elé vezettek, hatalmas férfiut lattam magam előtt, aki majdnem két akkora mint én, fiatal ember, magas homlok, szabályos vonások. okos és nyájas mosoly, fehér fogak, aminőket még sohasem lattam; fejet selyemkendő fődte a seb miatt, melyet Komáromnál kapott oroszgyólyától; aranyzsinóros atillát viselt és nagy vadász csizmát; úgy tetszett nekem, mintha egy középkori lovag volna előttem...

A fegyverletelét Grigorov »szinte pratalan tény«-nek nevezi, melyben majdnem több volt a hősiesség, amint sok híres diadalban. »A fényes magyar hadsereg fegyverletetele a komor nagyság jellegét viselte magán, melyet megértett... Elérkezett az emlékeztetés percz. Gróf Rüdiger kíséretével kissé előrement, aztán megállt, amivel felhívta Görgey, hogy közeledjek. Görgey tisztelgett a kardjával, de egy szót sem bírt szólni. Gróf Rüdiger kezét nyújtott neki, mire ő szinte felocsúdva megszólalt. A gróf meghagyta neki és tisztjeinek a kardot.

Sövid beszélgetés mulva Görgey visszalovagolt a csapataihoz és meghagyta nekik, hogy tegyék le a fegyvert. A csapatok sorakoztak, gróf Rüdiger közeledett és üdvözölte az embereket, akik hurrahkiáltással fogadták. Az orosz lovasság jobbra és balra sorakozott két zárt sorban és a magyar zászlóaljok a soron áthaladva lerakták a fegyvereiket.

»Lehetetlen volt közömbösen nézni ezeket a vitézeket, akik, halalos bánattal az arczukon, letették fegyvereiket, melyekkel nem egy győzelmet arattak, megcsókolták a zászlókat, amelyektől válniok kellett. A huszarak a kardokat és piszolyokat a nyergekre agatták, megcsókolták a lovaikat, zokogva bucsúztak el ezektől és úgy adták át a miénknek. Egy gyalogos soká habozott, hogy odaadja-e fegyverét; ekkor meglátja Görgey és könnyező szemekkel kérdi:

— Hát okvetlen meg kell válnom tőled a fegyvertől?

Görgey csöndesen felelt:

— Meg kell lenni.

Erre a ka'ona alázatos mozdulattal felhuzta a kakast, leeresztette a fegyvert a földre és egy mozdulattal agyonlőtte magát. Magam voltam szemtanuja ennek a jelenetnek.

Mikor a fegyverek át voltak adva, Görgei a gróftól engedélyt kért, hogy volt seregéhez néhány szót intezhessen. Erőlködött, de a szó elhalt ajkain. A megindulástól képtelen volt beszélni. Végül erőt vett magán és néhány szót szölt, közbe-közbe könnyei hullottak... Valamennyien nagyon zokogtak... A sorok között felhangzott: Isten veled Görgey...

»Ismeretes, folytatja Grigorov, hogy Görgey a gróf Rüdigerhez intézett levelben kijelentette, hogy ő nem az osztrák, hanem az orosz hadsereg előtt adja meg magát. De dacára a fényes győzelmeknek, melyeket az orosz sereg aratott és amelyek a magyar forradalom kimenetelét eldöntötték, az osztrák Haynau tábornagy jelentésében azt állítja, hogy ő k paczifikálták Magyarországot, az oroszoktól hallgatnak vagy zsoldosaik gyanánt tüntetik föl.

Grigorov erélyesen tiltakozik az osztrákok sértő igazságtalansága ellen és vértáza'nak mondja, hogy az osztrákok miképpen bántak el az oroszok által lefegyverzett magyarokkal.

CSARNOK.

Utközben.

— Regény egy kötetben. —

Irta: TAMÁS JÓZSEF.

38.

Mintegy félalomban hallgatta az edes olasz muzsikát. A szeméit lehunyta, mert bántotta a fény.

A függöny felgördült és ő nézte félalomba merülten a tarka képeket, amik ott

váltakozta láttá. Az padra.

Vala melegen c Fekete tri és a köz a leány ez játszott vo

Márt arczán az

Előtt hosszú, vé janak:

— H

Isme a zene me felzarta

szinpadot mes volna

Erős felvonás é ki sem me

lagosodott zott iveti.

Aran színházat.

a két szín aranyozott

padsorai,

Fény many, mir ezt a pal

Aztán hi az eszébe

kedvéért részök. M

azzal, hog Ha már ne

amivel fel ért, elver

nak. Pedig emberek

palota.

An zenekar.

kezdték. I valami sa

c-apat. A nap sugar.

Felg térdelve v

előtt. Szá zeneje tel

Az a mondott.

— I

Olya leány és

apród, ak hirdetnek

— I

vele ének

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

— I

váltakoztak a színpadon. Szinte zürzavarosnak látta. Aztán Blankát látta kijönni a színpadra.

Valami apródot énekelt. A hangja üdén, melegen csengett és szép volt veszedelmesen. Fekete trikója egészen megfeszült a lábain és a közönség csak ezt látta. Látszott, hogy a leány ezt tudta, mert mintha csak lábaival játszott volna.

Márton körül nézett és látta a férfiak arcán az egetó vágyakozást.

Előtte egy leány ült. Sovány és fekete, hosszú, vékony nyaku. Odasugott a szomszédjának:

— Ha én úgy öltöznék...

Ismét a színpadra nézett Márton, mert a zene moll bal hirtelen duzba ment át és ez felzarta álomszerű kábultságából. Nézte a színpadot és arra gondolt, hogy milyen kellemes volna otthon.

Erős, lármás fióléval ért véget az első felvonás és ez bántotta Mártont. Szünet alatt ki sem ment. Ült és nézte a hirtelen megvilágosodott színház hatalmas méretű aranyozott íveit.

Arany és vöröskés szín dominálta a színpadot. Arany és vörös. Mindenütt csak ez a két szín, a bársony függönyök, a pábolyok aranyozott oszlopa között. A földszint vége en padosrai, vörös, dagadó, plüspárnóikkal.

Fény és pompa. A fényűzés, mint tudomány, mint művészet jutott érvényre, mikor ezt a palotát felépítették, gondolta Márton. Aztán hirtelen, atmenet nélkül az jutott az eszébe, hogy mindez a fény csak azok kedvéért van, akiknek amugy is van benne részök. Mert az a sok nyomorult ember azzal, hogy itt áll az a fényes nagy palota, ha már meg is van az a pár rongyos garasa, amivel felkapaszkodhat a karzatra, meg nem érti, elverni nem tudja ezt, amit itt nyujtának. Pedig be sok milliót nyel el a szegény emberek filléreiből ez a nagy, hatalmas palota.

A nagydob szólalt meg és utána az egész zenekar. A második felvonás előjátékába kezdtek. Néhány rövid taktus után a zene valami sajátoszerű jellegzetes, melodikus részbe csap át. A hangokat mintha atszötte volna a nap-sugár.

Felgördült a függöny. Ott látta Blankát térdelve valami fehér ruhás szőke színű szőke előtt. Százszor megirt szerelmes dialogus. A zeneje tele volt perzselő tüzzel.

Az apród könyörgött és a leány igent mondott.

— Diadal, énekelte Blanka.

— Diadal, az enyem végre.

Olyan kicsinynek, igénytelennek látszott a leány és kellelte hatalmasnak, erősnek az apród, aki elvetelve örömmel, büszkeséggel hirdette: diadal.

— És a szeme, az egész lénye mintha vele énekelte volna:

— Diadal...

— Folyt. köv. —

Urakalmak,

valamint

nagybirtokosok

20,000 frtot meghaladó összegekben, igen előnyös feltételek mellett kaphatnak

törlesztéses kölcsönt

== második helyre. ==

Levelek, a melyekben megemlítve legyen, hogy mely intézettől, mely feltételek mellett, mely összegű kölcsön van első helyen bekebelezve. **Kap-taláni pénz** czímen e lap kiadóhivatalába intézendők. **Ügynökök kizárva.**

Vendéglő-megnyitás.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Debreczenben a Petőfi-téren (a vasut közelében) levő saját házamban jó hírű régi

„Kis pipához“

czimzett vendéglőmet **f. évi julius hó 30-án** egy zenekar közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

1885/86-iki régi tisztán kezelt nagy mennyiségű borral **50 kr.** literenként, valamint jó kerti borral is szolgálak

Régen elismert jó magyaros konyhában 10 órás reggeli kapható; déli és esti kosztra abbonenseket elfogadok.

Naponta friss csapolású Dréher-sör.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kemény János

a „Kis pipa“ vendéglőse.

Nincs többé lábfájás,

sem tyukszem, sem izzadós láb,

sem bőrkeményedés, sem lábdaganat,

sem fagyos láb, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után **megkönnyebbül a járása** annak, ki cipőjét a **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottott.

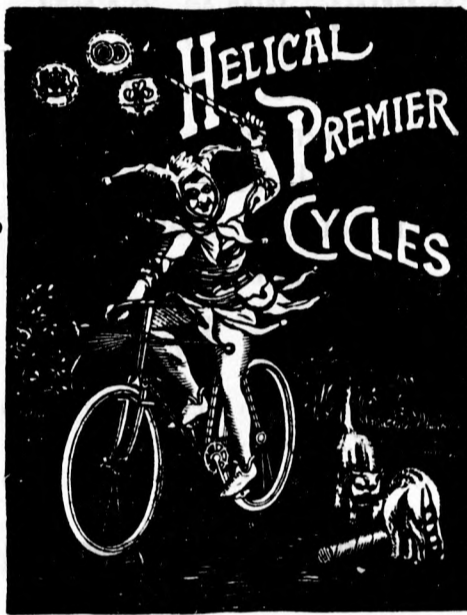
Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ.

Viszonteladónak tetemes árengedmény.

Egyedüli elárusító raktár Debreczenben:

BÉKÉS LAJOS.

The Premier Cycle Co Ltd. (Hillman Herbert Cooper.)

Gyárak:

Coventry Anglia, Eger Csehország, Doo Nürnbergnél.

Évi készítés 60,000 bicikli.

Vezérképviselőség Magyarország részére: **Kann és Heller** Budapest, Váci-körút 62. szám.

DEBRECZEN részére.

BAUER és TÁRSA

Kávéház megnyitás

fényes kivilágítás mellett,

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

„MAGYAR KIRÁLY“-hoz

czimzett

kávéházamat

rendkívül eleganciával és oly fényesen rendeztettem be ujonnan költség-kímélés nélkül, hogy az bármely fővárosi üzlettel is kiállja a versenyt, kényelem tekintetében is. — A ventiláció kitűnő. Ujonnan átalakított kávéházamat

MAGYARI TESTVÉREK zenekara közreműködése mellett

VASÁRNAP JULIUS 31-én

fogom ünnepélyesen megnyitni.

Kitűnően kezelt bel- és külföldi boraimat, fagyaltot, jeges kávét és mindenféle hűsítő és kávéházi italaimat legjobban ajánlhatom.

Teke-asztalaimat is teljesen ujonnan szereltem fel.

Kérem kávéházamat megtekinteni és b. pártfogásával megajándékozni teljes tisztelettel

ERŐS JAKAB

kávés.

- Mörath• Egy jó pipa dohányt
- Mörath• ad mindenféle
- Mörath• büzös szag nélkül
- Mörath• kellemes ízrel
- Mörath• kitűnő növény
- Mörath• keverék, tör-
- Mörath• venyesen védve.

•A dohánytözsdeket kivéve mindenütt kapható. Ahol raktár nincs oda 1 frt 26 kr. utánvétellel franco a szétküldés által:

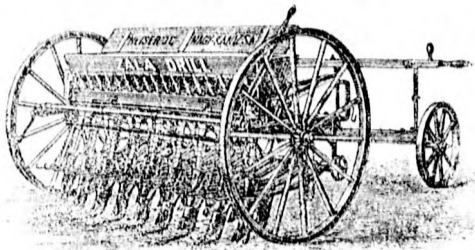
Mörath

drogueriája •Zum Biber-Grás

Viszonteladónak igen kedvező. Eredeti csomag 30 kr. próbacsomag 10 kr. Főraktár: **Felix Griensteidl** Wien I

2 Sonnenfelsgasse 7. — Telefon 5491. sz.

Weiser J. C. mezőgazdasági gépgyára Nagykanizsán.

ZALA-DRILL sorvető gépünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri, nem szorul külön dicsőre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte egy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az **állami arany éremmel** lett kitüntetve, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

acélból készített

Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

a melyek kiváló anyagból készítve hasonlíthatatlanul tartósabbak minden eddigi gyártmányánál.

Raktáron tartunk: Szecsavágó, répvágó, rosták ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczenben, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Klein Jakab,
üzletvezető.

Havonta 2-300 frt

mellékkeresetre tehetnek szert könnyen, biztosan és tisztességes úton minden rangú urak, szakismeret és risikó nélkül, tagok szerzése által egy érték papírok kihasználására alakult társaságnál.

Ajánlatok

sub J. F. 7463. Rudolf Mosse,
Berlin S. W.

czimre intézendők.

Pályázati hirdetmény.

A h.-dorogi orth. izr. hitközség újonnan épített templomába imaszekciósülöhelyek szükségeltetnek, melyre névvelajánlatok 1898. évi augusztus hó 1-éig alólírott elnökhöz nyújtandók. A pályázati feltételek, az ülöhelyek minőségére és mennyiségére vonatkozólag írásbeli felvilágosítással szolgál

H.-Dorog, 1898. július 27.

Aron Mór,
építő bizottsági elnök.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebbi bántalmakat is, főlöszleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint
Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerháza Budapest,

V. Nagykorona-u 23 (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerhárbán.

Postai megrendelések czime:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

Törlesztéses jelzálog kölcsönök

helybeli bármely utcában fekvő rendes bér vagy lakházakra legjutányosabban és legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók.

Fodor Jenő

bankbizományi irdója Hunyadi és Barna utca sarok (Kornis-ház).

Ugyanott földbirtokokra is legelőnyösebb kölcsönök eszközöltenek.

A timár társulat Hunyadi utca 1-ső sz. [Kisvárad-utca 2093 sz.] alatti házában, mintegy 7 m. széles 24 m. hosszú eddig magtárnak használt helyiség, akár magtárnak, akár raktárnak folyó évi aug. 22-ikétől egy vagy több évre is haszonbérbe kiadó.

Ertekezni lehet Ekli Gábor elnök urnál, Péterfia-utca 36 sz. alatt.

Eladó szálló villával.

A homokkertben az I-ső járásban, legélénkebb helyen, vendéglőnek is alkalmas, igen kényelmes nyári lakka ellátott szálló szabad kézből minden órán eladó.

Értekezhetni Simonffy (Kis-uj) utca 31. sz. a.

Wagner Jánosnál,

Eladó.

Bihar megyében, fél órányi távolságban a vasuti állomástól, csaknem egy tagban 150 kataszter hold elsőrendű szántóföld, 67 hold legelő, eirea 690 hold bükkfaerdő legkitünőbb mészke anyaggal, két lakházzal és gyümölcskerttel.

Bővebbet a lap kiadóhivatalánál.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzszéplőgép készletek
2 1/2 egész 12 lóerős, szalma-kaszáló, továbbá járgány-cséplőgépek, bere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,

"COLUMBIA-DRILL"

"COLUMBIA-DRILL"

Legjobb sorvetőgép, boronák, szecsavágók, répvágók, kukorica-morszók, daráló, őrlő-malnak, egytemes aczélek, két- és háromvasútkék és min-den egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:
BAUER és TÁRSA cégégnél
Debreczenben, II. Péterfia-u. 73. sz.